בס"ד

שיח

יוצא לאור לעילוי נשמת הקדושים

מיכאל יצחק מליק ואברהם פלדמן הי"ד

כניסת שבת 5:36

יציאת שבת 6:35

פרשת נח, ראש חודש מרחשון תשע"ה

שנה שלושים ושש, גיליון מס' 2

גליון זה יוצא לאור בחסות עיריית רחובות, האגף למוסדות העירייה, המחלקה לתרבות תורנית

לאורם נלך / עורך: נפתלי יערי

"איש צדיק תמים היה בְּדֹרֹתָיו" (ו, ט)

מספר אחד מתלמידיו של הצדיק הירושלמי- ר' אריה לוין זצ"ל, בישיבת "עץ חיים" בירושלים: באחד הלילות, הופתעו הורי לראות את ר' אריה ניצב בפתח ביתנו. התברר, כי בצהרי אותו יום, ניגשתי לחדרו של ר' אריה שהיה המשגיח הרוחני בתלמוד תורה "עץ חיים", כדי לשאול אותו משהו. ר' אריה היה עסוק באותה שעה ובקשני בעדינות, כי אמתין לו מעט.

משנתארכה השעה ור' אריה עדיין היה עסוק, הלכתי לביתי. בלילה, בא ר' אריה לביתי כדי לשמוע מה בפי. התברר, כי נזכר ועלה חשש בלבו, שמא ציער אותי בהמתיני לו לשווא ומחשבה זו הטרידה אותו.

תמהו הורי ואמרו לו: "ר' אריה, בשל כך היית צריך להטריח עצמך ולכתת רגליך בלילה עד לביתנו, הרי היית יכול לשאול אותו למחרת בבוקר לחפצו?"

"רציתי להפיס את דעתו של בנכם, לא רציתי שיצטער בשל כך אף לילה אחד", ענה ר' אריה.

על פי "צדיק יסוד עולם"

"איש צדיק תמים היה בְּדֹרֹתָיו" (שם)

פעם, שאל בנו של ר' אריה לוין- הצדיק הירושלמי זצ"ל, את אביו: מדוע מרבים כל כך הרבה אנשים לבא אליו ולתנות בפניו את צרותיהם, הלא הוא עצמו אינו אדם עשיר ואף אינו בעל מופתים וסגולות, מה יש בידו לעשות כדי לעזור להם?

השיב לו ר' אריה: אכן, נכון שיש בירושלים עיר הקודש צדיקים רבים וגדולים, בעלי מופתים וסגולות, ויש בה בירושלים אף אנשים רבים אמידים ועשירים הרבה יותר ממני. האנשים באים אלי, לא בגלל עושרי שכידוע לך איננו, ולא בגלל חכמתי שהרי יש חכמים ממני בהרבה. באים הם אלי, רק כיון שהם מרגישים שבשעה שהם מדברים עמי ושוטחים את צרותיהם בפני, לא רק שאני מקשיב לדבריהם, אלא הם מרגישים שאני מבין אותם, שאני חש את מצוקותיהם, כאילו הייתי מולבש בתוך גופם. יודעים הם, כי לבי נתון עם השואל והמבקש, לא פחות משנתון הוא עם עצמו.

על פי "צדיק יסוד עולם"

מהמדרש לפרשה
בראשית רבה, פרשה לו,ח

"וַיֹּאמֶר: ברוך ה' אלקי שֵׁם" (ט, כו - כז) - אמר רַיש לָקִישׁ: אף מִיָּפֶת עמדו בְּאָהֳלֵי שֵׁם. "וַיֹּאמֶר: ברוך ה' אלקי שֵׁם... יַפְתְּ אלקים לְיֶפֶת" - זה כורש שהוא גוזר שֶׁיִּבָּנֶה בית המקדש, אף על פי כן (שם): "וְיִשְׁכֹּן בְּאָהֳלֵי שֵׁם"- אין שכינה שורה אלא בְּאָהֳלֵי שֵׁם. בר קפרא אמר: יהיו דברי תורה נאמרים בְּלשונו של יֶפֶת בתוך אָהֳלֵי שֵׁם. רבי יוּדָן אמר: מכאן לתרגום מן התורה, הני הוא דאמרי (זהו שנאמר) (נחמיה ח,ח): "וַיְקִרְאוּ בַּסֵּפֶר בתורת האלקים"- זה המקרא, "מפורש"- זה תרגום.

לקוראינו: מאמרים המופיעים ללא ציון שם הכותב, נכתבו על ידי חברי המערכת

חברי המערכת: הרב אברהם פוס, משה רוס, נפתלי יערי, יהודה מליק

העריכה בסיוע אברכי כולל "יד ברודמן" ללימודי הוראה ודיינות, בית שפירא, רחובות

טלפון: 08-9412048

אתרנו באינטרנט: www.pirsuma.com/siach

הדפסה: דפוס ש.ה.ר. רחובות טל. 08-9475106

בסיוע כולל "יד ברודמן" רחובות

לפרשתנו

מבול

בשנת אלף תרנ"ו לבריאת העולם, הֵחֵל המבול לרדת במשך שנה ואחד עשר יום. מדוע בחר הקב"ה להחריב את העולם דווקא במבול? האם אין בו עונש כללי מִדַּי?

"וַיֹּאמֶר אֲלֹקִים לְנֹחַ: קֵץ כָּל-בָּשָׂר בָּא לְפָנַי כִּי-מָלְאָה הָאָרֶץ חָמָס מִפְּנֵיהֶם, וְהִנְנִי מַשְׁחִיתָם אֶת-הָאָרֶץ...וַאֲנִי, הִנְנִי מֵבִיא אֶת-הַמַּבּוּל מַיִם עַל-הָאָרֶץ לְשַׁחֵת כָּל-בָּשָׂר" (ו,יג-יז).

מַפְתֵּחַ הגשמים לא נמסר בידֵי שליח, אלא הקב"ה דואג בהשגחה פרטית, שֶׁטיפה לא תיגע בחברתה, שאם לא כן הרי זה מבול, כפי שמובא במדרש תהלים (מזמור יח): "רבי יהודה בר יחזקאל אמר: כך היה (ר') אבא מברך על הגשמים, יתברך ויתקדש שְׁמֵיהּ דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוא, שהן אלפי אלפים וריבֵי רְבָבוֹת של טיפין, ואין טיפה נוגעת בחברתה כְּמלא-נִימָא".

בימֵי נח, אנשים לא הסתפקו בְּרכושם ובעצמיותם וגזלו זה מזה. אולי בעקבות זאת, נח חשש מחיבור עם אחרים ושמר על צידוקתו. מידה כנגד מידה, הפסיק הקב"ה להשגיח על הטיפות ובכך נוצר ערבוב בין הטיפות והנה המבול.

על פי **הרש"ר הירש** (בראשית ט, טו), הסיבה שהקב"ה משתמש בַּקֶּשֶׁת כְּאוֹת לאי-ירידת המבול, היא המשך ותיקון למבול.

אך, אולי יש קשר הדוק עוד יותר בין גווני הקשת לבין כל האמור עד כה. הן זו תהיה הנהגת ה', מכאן ואילך: רבות ומגוונות הדרכים להתפתחות המין האנושי, אך ה' לא יגזור כְּלָיָה על האדם, אלא יחנכנו לקראת המטרה האלקית - על יסוד השוני ורבגווניות בני האדם. והנה, זו כל עצמה של הקשת: היא קרן-אור אחת, מלאה וטהורה, השבורה לשבעה גוונים - מן הקרן האדומה הקרובה אל האור ועד לקרן הסגולה הרחוקה מן האור ומתמזגת עם האופל, אך כל הגוונים הם אור והם מצטרפים לקרן לבנה אחת, המאירה בְּמלא טהרתה. וכך נרמז לנו: כל הרבגווניות של הנפשות החיות, מנפש האדם ה"אדום"- החסר מעט מאלקים, ועד לנפש הכהה של תולעת רומשת - כולן נפש חיה בכל בשר. ומעל לכל: כל ריבוי הגוונים של נפש האדם, מן האדם הרוחני המאיר באור הרוח ועד לאדם המגושם, שאור ה' בו מעומעם, כולם מחוברים אל החיים וה' פורש עליהם את סוכת שלומו.

המבול ירד, כי כל אחד פלש לתחום של האחר.

הקשת מלמדת, שעל אף השוני – כשם שפרצופיהם שונים כך דעותיהם שונות, אך אַל לנו להסיק מכך, שאין לנו ללמוד ולהתחבר זה בזה. אלא, החיבור צריך להיות וגם הגבול צריך לעבור, הכל במידה ובמשורה – כקשת שגווניה שונים אך מחוברים זה בזה.

לא בְּכְדִי, שלמה חנך את בית המקדש בחודש בול. בית הבנוי על "אהבת חינם", אין סמלי יותר שחנוכתו תהיה בחודש המסמל את תיקון שנאת החינם, תיקון המבול, כפי שמבאר הילקוט שמעוני (מלכים-א, רמז קפד), שאף על פי שנשבע הקדוש ברוך הוא, כי "מֵי נח זאת לי" (ישעיה נד, ט), אף על פי כן מ' יום בכל שנה היו אותם הימים עושים רושם בעולם, עד שעמד שלמה ובנה את בית המקדש ופסקו אותם מ' יום.

כששלמה חנך את בית המקדש, הייתה זאת עדות נאמנה שְׁמֵי המבול לא ישובו.

הרב אבי שיש

לנטע ונתי שיש האהובים, מזל ושפע טוב בהקמת ביתכם, תהא השכינה שורה במעונכם